

Partlayış təhlükəsindən necə qorunmalı?

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin müdrik rəhbərliyi, qətiyyətli iradəsi və ordumuzun rəşadəti nəticəsində xalqımızın ən böyük arzusunun gerçəkləşməsi, ərazi bütövlüyümüzün bərpa edilməsi dövlətçiliyimizin ən şərəfli səhifəsidir. Bu tarixi Zəfərlə Azərbaycan faşist ideologiyasından bəhrələnən Ermənistanın tarixi torpaqlarımızın 30 illik işğalına son qoymaqla yanaşı,

dünyada qalib xalq, məğlubedilməz dövlət kimi özünü təsdiqlədi.

Təbii ki, əbədi və əzəli torpaqlarımıza qovuşan hər bir vətəndaşımız səbirsizliklə həmin əraziləri ziyarət etmək istəyir. Lakin mənfur düşmənin törətdiyi əməllərin fəsadları qalmaqla yanaşı, işğaldan azad edilmiş torpaqlarımıza xüsusi icazə olmadan gedən mülki vətəndaşlar, o cümlədən gənclər arasında minaya düşərək həlak olan və

ya yaralananlara, təəssüf ki, rast gəlinir.

Bu baxımdan, Azərbaycan Respublikasının təhsil naziri "Təhsil müəssisələrinin müəllim-şagird (tələbə) heyətinin partlayış təhlükəsinə qarşı maarifləndirilməsi barədə metodiki tövsiyələr" in təsdiq edilməsi barədə 2021-ci il 20 avqust tarixində müvafiq əmr imzalayıb.

⇒Ardı səh.8

Azərbaycan müəllimi.- 2022.- 11 mart.- S.1; 8.

Partlayış təhlükəsindən necə qorunmalı?

← Əvvəlki səh.1

Mina ilə qarşılaşdıqda necə rəftar etməli?

Əmrin icrası ilə bağlı Suraxanı rayonu Əmir-can qəsəbəsində yerləşən Abil Səfərov adına 114 nömrəli tam orta məktəbin VI“A” sinfində “Həyat bilgisi” fənni üzrə “açıq dərs” keçirilib.

Dərsə Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin Daxili nəzarət şöbəsinin baş məsləhətçi Rövşən Ağayev, Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin İnkişaf layihələri sektorunun müdiri Günay Qurbanova və məsləhətçisi Şəhənə Ələkbərova, Suraxanı rayonu üzrə Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış idarəsinin çağırış şöbəsinin rəisi Namiq Orucov və onun müavini Elsevər Nağıyev, Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin Təlim Dəstək Mərkəzinin çağırış şöbəsinin hazırlıq üzrə metodisti Mürsəl Qurbanov iştirak ediblər.

Məktəbin direktoru Ceyran Novruzova “açıq dərs” in mahiyyətini məktəblilərin nəzərinə çatdırıb. Fənn müəllimi Kəmalə Orucova “Təhlükəsizliyimizin təmin olunması” mövzusunda dərs nümayiş etdirib.

Dərsdə müəllim şagirdlərə minanın təhlükəli tərəfləri və minalı ərazilərdə necə diqqətli olmaları, mina ilə qarşılaşdıqda necə rəftar etməli olduqları barədə praktik şəkildə məlumat verib. Məqsəd kütləvi təhlükəsizlik qaydalarını yaymaq, əhalini, o cümlədən uşaqları mina təhlükəsizliyindən xəbərdar etmək, onlara mina ilə bağlı bədbəxt hadisələrin qarşısını almaq üçün zəruri bilik və vərdişləri aşılamaq idi. Tədbirdə şagirdlərə mina təhlükəsizliyi haqqında videoçarxlar nümayiş etdirilib.

Gənclərin çağırış şöbəsinin hazırlıq rəhbəri, Birinci Qarabağ müharibəsinin qazisi, müharibə veteranı, ehtiyatda olan polkovnik Büryan Səmədov minaların təhlükəli olduğunu, minaların partlayış zamanı törətdiyi fəsadları, partlamamış hərbi sursat barəsində ətraflı məlumat verib, döyüş sursatlarını şagirdlərə əyani vəsait kimi nümayiş etdirib.

Məktəbin tıbb bacısı Simruza Şəfəqətova yaralanan üzərinə aseptik sarğıların və şinaların qoyulma metodunu nümayiş etdirib. İkinci Qarabağ müharibəsi qazisi, Suraxanı Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı aparatının Vətən müharibəsi iştirakçıları və şəhid ailələri ilə işin təşkili şöbəsinin müdiri Elmar Hüseynov vətənpərvərlik ruhunun yüksəldilməsi istiqamətində şagirdlərə söhbət aparıb, onların suallarını cavablandırıb.

Suraxanı Rayon Fövqəladə Hallar və Mülik Müdafiə şöbəsinin rəisi, mayor Toğrul Vəliyev qeyd edib ki, hələ də işğaldan azad olunmuş ərazilərdə böyük həcmdə mina və partlamamış hərbi sursatlar qalmaqdadır və hazırda aidiyyəti dövlət strukturları, o cümlədən FHN-nin struktur qurumları bu təhlükənin tam aradan qaldırılması istiqamətində əlaqəli şəkildə fəaliyyətlərini davam etdirir.

Minaların zamanı ilk tibbi yardım

Suraxanı rayonu Bülbülə qəsəbəsində yerləşən Şəhid N.Həmidov adına 208 nömrəli tam orta məktəbin 10-cu sinfində Gənclərin çağırış şöbəsinin hazırlıq üzrə təlim dərsi keçirilib.

Məktəbin hərbi rəhbəri Elməddin Həsənov mina təhlükəsizliyinə dair ətraflı məlumat verib. Minaların növləri, onların təhlükəsi haqqında videoçarxlar, əyani vəsaitlər nümayiş etdirilib. Məktəbin biologiya müəllimi Gülbacı Salmanlı qəza zamanı göstərilən ilk tibbi yardım: qanaxmalar, onların növləri, sinqlər haqqında məlumat verib və praktik olaraq şagirdlərdən təyin olunmuş sanitariya tələblərindən əyani şəkildə minaların zamanı ilk tibbi yardım göstərilib. İkinci Qarabağ müharibəsi qaziləri - baş leytenant Kamil Məsumov, gizir Elməddin Fəxrəddinov minanın törətdiyi təhlükədən danışdı və ehtiyatlı olmağı tövsiyə etdi.

Suraxanı Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı aparatının nümayəndəsi mina qurbanlarının statistikasını, mina hadisələrinin fəsadları haqqında məlumat verib.

Dərsdə Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin və Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin

nümayəndələri, məktəbin direktoru Mələhət Əsədova, Suraxanı rayonu üzrə Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış idarəsinin Həqiqi Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə şöbəsinin işçisi leytenant Şahin Əmirli və müfəttiş Anar Babayev iştirak edib.

Şəhid N.Həmidovun bacısı Səkinə Həmidova, İkinci Qarabağ müharibəsinin şəhidi, məktəbin məzunu Mehdi Fərzullazadənin anası Elvira Fərzullazadə, rayon ərazisində yerləşən məktəblərin hərbi rəhbərləri ümumi təhsil müəssisələrində təşkil olunan valideyn iclaslarında valideynlərə “Metodiki tövsiyələr”dən irəli gələn vəzifələrin izah edilməsinin vacibliyini bildiriblər.

Minaların növləri ilə əyani tanışlıq

Bakı şəhəri M.Rüstəmov adına 32 nömrəli tam orta məktəbin 7“A” sinfində “Həyat bilgisi” fənni üzrə “açıq dərs” keçirilib.

Fənn müəllimi Vəfa Əliyeva “Mina təhlükəsizliyinə dair maarifləndirmə” mövzusunda dərsdə şagirdlərə minaların təhlükəli və insan həyatına vurduğu fiziki, psixoloji, iqtisadi tələflərinə, o cümlədən mina ilə qarşılaşdıqda necə rəftar etməli olduqları barədə praktik şəkildə məlumat verilib.

Tədbirdə şagirdlərə mina təhlükəsizliyi haqqında səhnələşdirilmiş oyun, eyni zamanda mina təhlükəsizliyinə qarşı videoçarx nümayiş olunub. Şagirdlər qruplara bölünərək işğaldan azad olunmuş rayonların tarixi haqqında məlumat veriblər.

Gənclərin çağırış şöbəsinin hazırlıq rəhbəri, Birinci Qarabağ müharibəsi veteranı, ehtiyatda olan kapitan Nadir Vəliyev minaların növləri ilə şagirdləri əyani şəkildə tanış edib, minaların təhlükəli olduğunu, minaların partlayış zamanı törətdiyi fəsadları, partlamamış hərbi sursat barəsində ətraflı məlumat verib, döyüş sursatlarını şagirdlərə əyani vəsait kimi nümayiş etdirib.

Məktəbin həkimi Fəridə Əliyeva yaralanan üzərinə aseptik sarğıların və şinaların qoyulma metodunu nümayiş etdirib.

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin Daxili nəzarət şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi Aydın Rəhimov vətənpərvərlik ruhunun yüksəldilməsi istiqamətində şagirdlərə söhbət aparıb, onların suallarını cavablandırıb. Dərsdə Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin Təlim Dəstək Mərkəzinin çağırış şöbəsinin hazırlıq metodisti Mürsəl Qurbanov, məktəbin direktoru Sevdə Abdullayeva, Azərbaycan Qarabağ müharibəsi Əhlləri Veteranları Şəhid Ailələri İctimai Birliyinin Nizami rayon şöbəsinin sədri Məhi Mehdiyev, qazilər Abbas Əliyev, Anar Məmmədli və digər qonaqlar iştirak edib.

Şagirdlərin tədqiqatında

Xətai rayonu 191 nömrəli tam orta məktəbin 10“A” sinfinin şagirdləri “Mina təhlükəsizliyi”-nə dair maarifləndirilib.

Tədbir Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himninin ifa olunması ilə başlanıb, Vətən müharibəsi şəhidlərinin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Məktəbin çağırış şöbəsinin hazırlıq rəhbəri, ehtiyatda olan polkovnik-leytenant Müstəcəb Niyarov şagirdlərə minaya düşən dinc in-

Bakı məktəbliləri partlayıcı sursatların təhlükəsinə dair maarifləndirilib

qaydaları, minalı əraziləri fərqləndirən əlamətlər, “112” və “102” qaynar xətlərinin xilasetmədə əhəmiyyətindən söhbət aparıb, məktəblilərin suallarını cavablandırıb.

Qarabağ müharibəsi iştirakçıları Valeh Alışanov, Şöhrət Əliyev, Çingiz Bağrova və Kamil Baxşəliyev şagirdlərə keçirdiyi döyüş yollarından söhbət açıb, dərsin mövzusu ilə bağlı məsləhətlər veriblər.

Nümunəvi dərsin sonunda Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin Daxili nəzarət şöbəsinin baş məsləhətçisi Rövşən Ağayev məktəbin rəhbərliyini ANAMA tərəfindən hazırlanmış təlimat kitabçası və partlayıcı sursatların təhlükəsinə dair təbliğat materialları olan maarifləndirici və xəbərdaredicilik bukletlər, plakatlar təqdim edib.

Tədbirdə Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin İnkişaf layihələri sektorunun müdiri Günay Qurbanova və məsləhətçisi Şəhənə Bağrova, Fövqəladə Hallar Nazirliyi əhalinin maarifləndirilməsi işinin təşkili şöbəsinin rəisi baş leytenant Rza-lı Samir, məktəbin müəllimləri iştirak edib.

İnteraktiv, nəzəri və əyani

Xəzər rayonu Buzovna qəsəbəsində yerləşən 322 nömrəli tam orta məktəbdə də “Mina təhlükəsizliyi”-nə dair XI“B” sinfində maarifləndirmə tədbiri və VII“H” sinfində “Həyat bilgisi” fənni üzrə “açıq dərs” keçirilib.

Məktəbin direktor əvəzi, Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin Təlim Dəstək Mərkəzinin çağırış şöbəsinin hazırlıq fənni üzrə metodisti Rövşən Qasimov partlamamış hərbi sursatlar və mina təhlükəsizliyini interaktiv, nəzəri və əyani baxımdan şagirdlərə izah edib. Şagirdlərin hazırlıqları əl və rəsm işlərini nümayiş etdirib.

“Həyat bilgisi” fənni üzrə müəllim Aynurə Həsənova partlamamış hərbi sursatlar və mina təhlükəsizliyi baxımından ilk tibbi yardım qaydalarını interaktiv, əyani və nəzəri baxımdan şagirdlərin nəzərinə çatdırıb. Dərsin sonunda şagirdlər tərəfindən mina təhlükəsizliyinə qarşı səhnəcik göstərilib.

Xəzər rayonu Vətən Müharibəsi Veteranları Şurasının sədri Rəyaset Tağıyev çıxış edərək belə tədbirlərin şagird və müəllimlər üçün əhəmiyyətini vurğulayıb.

Təhsil Nazirliyinin əməkdaşı Aydın Rəhimov, BŞTİ-nin əməkdaşı Şəhənə Bağrova, Xəzər rayonu Azad Həmkarlar İttifaqının sədri Həzrət Əbilov çıxış edərək tədbir haqqında öz fikirlərini bildirib.

Dərsdə Xəzər rayonu Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət idarəsinin Çağırış Şöbəsinin rəisi Ceyhun Məmmədov, Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin Təlim Dəstək Mərkəzinin çağırış şöbəsinin hazırlıq fənni üzrə metodisti Mürsəl Qurbanov, Xəzər rayonu 340 nömrəli uşaq bağçasının müdiri Gülnar Qəmbərova, Xəzər rayonu Gənclər və İdman idarəsinin müdiri Vüqar Əliyev və bir qrup Vətən müharibəsi qazisi iştirak edib.

Təhlükəsizlik qaydalarına riayət etməklə

Bakı şəhəri 258 nömrəli tam orta məktəbdə 10-11-ci sinif şagirdlərinin iştirakı ilə “Mina təhlükəsizliyi” mövzusunda məktəbin hərbi rəhbəri, ehtiyatda olan polkovnik-leytenant Mahir Kazimov maarifləndirmə tədbiri keçirib.

Tədbir Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himninin ifası və Vətən torpaqlarının azad olunmasında canlarından keçən şəhidlərin xatirəsinin bir dəqiqəlik sükutla yad edilməsi ilə başlanıb.

Məktəbin direktoru Sədaqət Hüseynova bildirib ki, müvafiq tədbirlər planına uyğun bir sıra işlər həyata keçirilib.

Sonra məktəbin hərbi rəhbəri videoçarxlardan istifadə edərək şagirdlərə mühəndis məncələrinin növləri, onların xüsusiyyətləri, partlayan maneolərini təyinatı, taktiki - texniki xüsusiyyətləri və quruluşu haqqında ətraflı məlumat verib.

Fövqəladə Hallar Nazirliyinin xüsusi riskli xilasetmə xidmətinin pirotexnik və istehkam hazırlığı şöbəsinin rəisi kapitan Süleyman Heydərov şagirdlərə mina və partlamamış hərbi sursatlar, mina təhlükəsinə dair təhlükəsizlik

ribəsindən sonra yeni yaradılan mina təmizləmə alayının zəruriyyətindən və fəaliyyətindən söz açıb. Şagirdlərə minanın təhlükəli tərəfləri və minalı ərazilərdə necə diqqətli olmaları, mina ilə qarşılaşdıqda necə rəftar etməli olduqları barədə praktik şəkildə məlumat verib. Mövzuya uyğun təqdim olunan təlim materialı bazanın zənginliyi şagirdlərin diqqətini xüsusi ilə cəlb edib.

Vətən müharibəsinin iştirakçısı, qazi polkovnik-leytenant Anar Həsənov şagirdlərə döyüşlər zamanı minanın törətdiyi təhlükədən, həmçinin partlamayan maneolərin xüsusiyyətlərindən danışdı və hamılıqla təhlükəsizlik qaydalarına əməl etmələrini tövsiyə etdi.

Tədbirdə Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin Daxili nəzarət şöbəsinin baş məsləhətçisi Rövşən Ağayev, Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin İnkişaf layihələri sektorunun müdiri Günay Qurbanova, BŞTİ-nin məsləhətçiləri Şəhənə Bağrova və Sevinc Əzimova, FHN-nin ictimaiyyətlə əlaqə idarəsi işinin təşkili şöbəsinin rəisi, baş leytenant Rza-lı Samir, Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət xidmətinin Nərimanov rayon idarəsinin zabiti Rəşad Bağrı iştirak edib.

Mina və partlamamış hərbi sursatları tanımaq bacarıqları

Xəzər rayonu, Binə qəsəbəsində yerləşən 326 nömrəli tam orta məktəbin 10 “B” sinfində partlayıcı təhlükəsinə qarşı maarifləndirmə məqsədi ilə məktəbin hərbi rəhbəri, ehtiyatda olan mayor, Vətən müharibəsi iştirakçısı Şahin Hüseynov nümunəvi dərs keçirib.

Dərsdə Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin Daxili nəzarət şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi Aydın Rəhimov, Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin İnkişaf layihələri sektorunun məsləhətçisi Şəhənə Bağrova, Xəzər rayonu Azad Həmkarlar İttifaqının idarəsinin sədri Həzrət Əbilov və BŞTİ-nin Təlim Dəstək Mərkəzinin metodisti Mürsəl Qurbanov iştirak edib.

Dərsdə müəllim şagirdlərə mina və partlamamış hərbi sursatların forması, rəngi, ölçüsü, nədən hazırlanmasından danışdı, iştirakçılarda onların tanımaq bacarıqlarını formalaşdırıb, mina və partlamamış hərbi sursatların ola biləcəyi yerlər, rəsmi və qeyri rəsmi mina işarələri barədə bəhs edilib, məktəblilərə minalarla oynamaq, çubuqla onlara toxunmaq, mina və partlamamış hərbi sursatların partlayaraq onları öldürə və ya sığışdırıb biləcəyini izahı verilib.

Məktəbin tıbb bacısı Tərlan Abbasova yaralanan üzərinə aseptik sarğıların və şinaların qoyulma metodunu nümayiş etdirib.

Sosial psixoloji təsirlər

Nəsimi rayonu 247 nömrəli məktəbdə “Mina təhlükəsi” mövzusunda valideynlərlə maarifləndirmə iclası keçirilib.

İclası məktəbin direktoru Sitarə Abbasova açaraq bildirdi ki, valideynlərə, həmçinin müəllimlərə “Metodiki tövsiyələr”dən irəli gələn vəzifələri izah edilib.

Akademik Zərifə Əliyeva adına liseyin hərbi rəhbəri Qılman Eyyazov iştirakçılara partlayıcı sursatların təhlükəsinə dair maarifləndirmənin ümumi əsasları, məktəb hazırlığında Partlayıcı Sursatların Təhlükəsinə dair Maarifləndirmə, mina təhlükəsinə dair təhlükəsizlik qaydaları, təhlükəli ərazilərin əlamətləri barədə məlumat verərək müxtəlif növ mina və sursatın vizual tanınması üçün məktəbliləri tövsiyə etdi.

Fövqəladə Hallar Nazirliyi xüsusi riskli xilas etmə xidmətinin pirotexnik və istehkam hazırlığı şöbəsinin rəisi kapitan Süleyman Heydərov videoçarxlardan istifadə edərək valideynlərə və müəllimlərə mina təhlükəsizliyi və davranış qaydalarından, mina və partlamamış hərbi sursatların tanınmasından, sosial psixoloji təsirlərdən, “112” və “102” qaynar xətlərinin xilasetmədə əhəmiyyətindən söhbət aparıb, suallara ətraflı cavab verib.

Müəllim və valideynlər ANAMA tərəfindən hazırlanmış təhlükəsizlik qaydalarına dair təlimat kitabçalar və maarifləndirici bukletlər, plakatlar təqdim olunub.

Azərbaycan Respublikası təhsil nazirinin “Təhsil müəssisələrinin müəllim-şagird (tələbə) heyətinin partlayış təhlükəsinə qarşı maarifləndirilməsi barədə metodiki tövsiyələr”in təsdiq edilməsi barədə” 2021-ci il 20 avqust tarixli əmrinin icrası ilə bağlı Səbail rayonu 329, Sabunçu rayonu 169, Binəqədi rayonu 102, Qaradağ rayonu 228, Pirallahı rayonu 168 nömrəli tam orta məktəblərində, Nizami rayonu 220 nömrəli məktəblisəydə və Bakı şəhərinin digər təhsil müəssisələrində də maarifləndirmə tədbirləri təşkil olunub.